

Nieuwsbrief NZG

7(3), jaargang 2005

Nederlandse Zeevogelgroep

Dutch Seabird Group

ISSN: 1566-6778



Texel, april 2007

redactie Nieuwsbrief NZG: Mardik F. Leopold
p/a IMARES-Texel, Postbus 167, 1790 AD Den Burg, Texel
e-mail zevenhuizen-3@texel.com

Guido O. Keijl, Brederodestraat 16A
1901 HW Bakkum, e-mail guido@hetnet.nl

secretariaat NZG: De Houtmanstraat 46
1792 BC Oudeschild, Texel, e-mail info@zeevogelgroep.nl

Stoere scholeksters



Een groepje van tien scholeksters worstelt met een 9 Bft storm, midden op de Atlantische Oceaan (57° 36.30'N, 20° 55.58'W; 24 september 2006, 09.18 GMT. Foto: Laurends Boom (NIOZ).

In september 2006 maakte het NIOZ onderzoekschip Pelagia een voor sommige opstappers onfortuinlijke reis naar het centrale deel van de noordelijke Atlantische Oceaan. De ene na de andere stormdepressie denderde over het schip heen en menigmaal moesten de werkzaamheden gestaakt worden omdat het schip niet anders kon dan met de kop in de wind betere tijden afwachten. Op dat soort dagen kun je maar het best op een “beschut” plekje aan dek de open lucht en het vrije uitzicht opzoeken. In de ochtend van 12 september, tijdens een van de “betere” dagen dook er plotseling een groepje van een stuk of tien scholeksters op, terwijl het schip met een dikke windkracht 8 in de rug en naar het westen voer op een positie van ongeveer 59°N, 26°W. In de dagen daarna werd gehoopt op nog meer van dit soort waarnemingen, zodat men een bewijsfoto zou kunnen maken. Het duurde tot 24 september tot het zo ver was. Het schip lag toen “stil”, met de kop op de wind (9 Beaufort) op positie 57° 36.30'N, 20° 55.58'W. Dit is dicht bij (Enge)land dan de eerder gemelde positie, maar toch nog zo'n 600 km ten zuiden van IJsland, 650 km ten westen van de Hebriden, en 1500 km zuidoost van zuid Groenland, met recht midden op zee dus. Een groepje van tien scholeksters vloog een rondje om het schip om daarna weer te verdwijnen. De depressie van die dag (988 Hpa) lag een dag eerder nog boven zuid IJsland en had deze vogels dus wellicht voor zich uitgeblazen. Als deze vogels inderdaad van IJsland afkomstig waren en trachtten richting Britse Eilanden te vliegen, hadden ze een probleem en gezien het weerbeeld tijdens deze trektijd (weken van de ene na de andere storm van dit kaliber) zou een aanzienlijk deel van de IJslandse trekvogels in problemen hebben kunnen komen: voer voor steltloperonderzoekers...!

IJslandse scholeksters doen aan zeetrek, al is het aantal terugmeldingen uit west Europa nog relatief klein. Ons Vogeltrekstation kent slechts twee gevallen: ISR 455836, als nestjong geringd op west IJsland in 1994 en van 16 januari tot 19 maart 1999 door Kees de Graaf bij Den Helder afgelezen; en NL 5367615, geringd als 3^e kj op het Balgzand bij Den Helder op 11 maart 2003, en teruggemeld uit oost IJsland op 14 mei 2006. Niet bekend bij het VT, maar wel bij de VWG Texel is een tweede west-IJslandse vogel met kleurringen, die op 7 mei 2005 werd afgelezen op Texel (Loos 2005). Wellicht zijn er in Nederland nog meer IJslandse kleurringen afgelezen, maar die zijn bij de redactie (of bij het VT) niet bekend: wij houden ons aanbevolen voor aanvullend nieuws. Er zijn nog wel een paar gevallen van uitwisseling met de Faroer Eilanden, die mogelijk ook IJslandse vogels betreffen (zie kaartje).

De meeste IJslandse scholeksters overwinteren op de Britse Eilanden: er zijn daar zo'n 70 terugmeldingen (Ólafur Torfason, *in litt.* en Wernham *et al.* 2002). Op IJsland zelf overwinteren slechts een paar duizend vogels, die wellicht de oversteek niet aandurven of aankunnen. Aan de andere kant van het migratie-spectrum kent men op IJsland slechts vijf gevallen van geringde vogels die de Britse Eilanden voorbij vlogen: drie uit Frankrijk (sep-feb) en dus die twee afgelezen vogels van Den Helder en Texel. Van het IJslandse kleurringprogramma zijn ons nog geen verdere resultaten bekend. Volgens de informatie op <http://www.cr-birding.be/> is men op IJsland scholeksters gaan kleurringen in maart 1998 bij Alftanes (64°05'N, 22°00'W) en zijn er 244 birds gekleurringd.

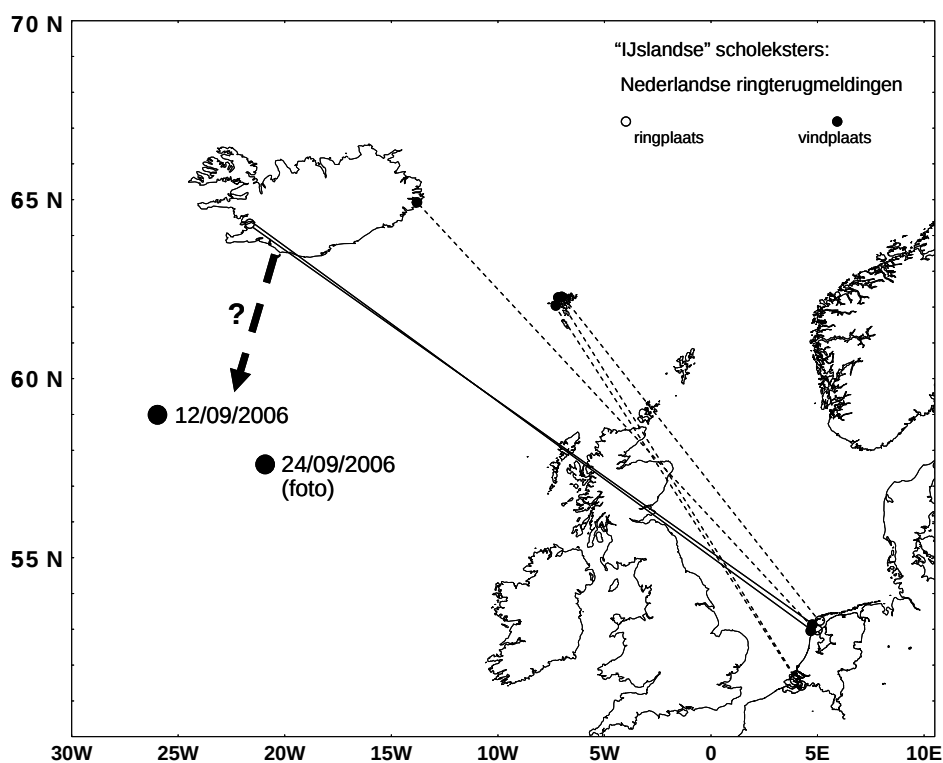
Met dank aan Lukas Jonkers en Kees Veth (NIOZ), Martin de Jong (IMARES), Kees Oosterbeek (SOVON), Gerrit Speek (Vogeltrekstation) en Ólafur Torfason (IJslandse ringersgroep)).

MFL

Referenties:

Loos B. 2005. IJslandse scholekster op Texel. Skor 24: 100-1003

Wernham C., Toms M., Marchant J., Clark J., Siriwardena G. & Baillie S. (eds). 2002. The migration atlas: movements of the birds of Britain and Ireland. Poyser, London.



De locaties van de groepje scholeksters die midden op de Atlantische Oceaan werden waargenomen in september 2006. Teven zijn aangegeven de plaatsen van ringen en terugmelding van scholeksters op IJsland of de Far Oer, die in Nederland werden teruggemeld of vice versa (data Vogeltrek-station en Vogelwerkgroep Texel).